

Ohje käytössä: HUSLAB

Näytteenotto klamydia- ja klamydia-tippuri-nukleiinihappotutkimuksia varten

HUSLABin yhteinen ohje/ Preanalytiikka / toimintaohje

***Chlamydia trachomatis* –nukleiinihappo-osoitus – ensivirtsanäyte** ***Chlamydia trachomatis* -nukleiinihappo-osoitus - tikkunäyte** ***Chlamydia trachomatis* ja *Neisseria gonorrhoeae*-nukleiinihappo-osoitus - ensivirtsa- ja tikkunäyte**

Nukleiinihappo-osoituksella voidaan tutkia ensivirtsanäytteitä, uretrasta, kohdun kaulakanavasta, vaginasta, nielusta, rektumin limakalvolta tai silmän sidekalvolta otettuja näytteitä. Naisille suositellaan ensisijaisesti tikkunäytettä vaginan limakalvolta ensivirtsanäytteen sijaan.

Näytteenottoputket:

Ensivirtsa: Aptima Urine Specimen -putki.

Endoserviks ja virtsaputki: Aptima Unisex Swab collection kit.

Vagina, nielu ja rektum: Aptima Multitest Swab Kit

Ensivirtsanäyte: (U-ChtrNhO, KL 4206 ja U-CtGcNhO, KL 4816) Potilaan tulee olla virtsaamatta vähintään 2 tuntia ennen näytteenottoa. Alapesua ei pidä tehdä. Ensimmäiset 20 – 30 ml virtsaa (=ensivirtsa) kerätään laboratoriossa tehdaspuhtaaseen keräysastiaan, esimerkiksi pahvi- tai muovimuki, josta siirretään näyteputken mukana olevalla pipetillä noin 2 ml virtsaa ”Aptima Urine Specimen”-putkeen (keltainen putki). Putkessa kahden viivan väli, ”ikkuna”, on merkinä oikeasta tilavuudesta. Korkki suljetaan heti. Näyteputken ”ikkunaa” ei saa peittää tarralapulla. Näytteet säilytetään ja kuljetetaan +2 - +30 °C:ssa tutkivaan laboratorioon. Virtsanäytteet säilyvät huoneenlämmössä 30 päivää. Näytteet on kuitenkin varmintaa toimittaa laboratorioon mahdollisimman nopeasti testituloksen luotettavuuden takaamiseksi. Nukleiinihappo-osoitusta varten ei suositella virtsanäytteen pakastamista.

Ohje käytössä: HUSLAB

Tikkunäytteet: (- ChtrNhO, KL 4807 ja -CtGcNhO, KL 1738): Endoserviksistä ja virtsaputkesta otetaan näyte laboratoriossa käyttäen "Aptima Unisex Swab Specimen Collection Kit" -näytteenottovälineitä välttämällä limaa, märkää ja eritteitä. Tarvittaessa nämä on syytä poistaa sterilillä pumpulitikulla (punainen suojus) ennen varsinaista näytteenottoa (vihreä suojus). Naisilla näyte otetaan endoserviksistä (kohdun kaulakanava) pyörittämällä näytteenottotikkua kohdun kaulakanavassa 10-30 sekunnin ajan. Näyte voidaan ottaa myös virtsaputkesta. Miehillä näyte otetaan virtsaputkesta. Potilaan pitää olla virtsaamatta vähintään 1 h ennen näytteenottoa. Tikku työnnetään virtsaputkeen 2-4 cm syvyyteen ja pyöritetään 2-3 sekunnin ajan. Näytteenoton jälkeen tikku laitetaan "Aptima swab specimen" - kuljetusputkeen. Tikku katkaistaan kuljetusputkeen, joka suljetaan heti korkilla. Pumpulitikku (punainen suojus) ei saa laittaa Aptima Swab Specimen kuljetusputkeen. Kuljetusputkeen laitetaan varsinainen näytteenottotikku (vihreä suojus).

Vaginanäyte otetaan "Aptima Multitest" -putkeen pyörittämällä näytteenottotikkua vaginassa 10-30 sekunnin ajan. Rektumnäyte otetaan käyttäen "Aptima multitest" -näytteenottovälineitä välttämällä ulostetta. Tikku työnnetään peräsuoleen 3-5 cm syvyyteen ja pyöritellään 5-10 sekuntia. Nielunäyte otetaan käyttäen "Aptima Multitest" -näytteenottovälineitä. Tikulla pyyhitään tukevasti nielurisoja ja nielun takaseinää. Näytteenoton jälkeen tikku laitetaan "Aptima Multitest" - kuljetusputkeen. Tikku katkaistaan kuljetusputkeen, joka suljetaan heti korkilla.

Näytteet säilytetään ja kuljetetaan +2 - +30 C:ssa laboratorioon. Tikkunäytteet säilyvät tutkimuskel-
poisina huoneenlämmössä 60 päivää, mutta näytteet on varminta toimittaa laboratorioon mahdollisimman nopeasti testituloksen luotettavuuden takaamiseksi.

Potilas voi ohjeistettuna ottaa itse vaginan ja rektumin limakalvolta tikkunäytteen (erillinen potilas-
ohje).

Näyteputkia voi tilata suoraan testin toimittajalta: ImmunoDiagnostic Oy, e-mail info@immunodiagnostic.fi tai puhelimitse 03 615370.

Tilauksessa tulee antaa täydellinen toimitusosoite, johon näytteenottovälineet halutaan lähetettäväksi sekä laskutusosoite, joka on HUS-kuntayhtymä, HUSLAB, Yhteispalvelut, hankinnat, PL 720, 00029 HUS. Näytteenottovälineet ovat ilmaiset kyseisen tutkimuksen pyytäjälle, kun tutkimus tilataan HUSLABista.

***Chlamydia pneumoniae*-DNA-osoitus**

Ohje käytössä: HUSLAB

Nukleiinihappo-osoituksella voidaan tutkia tikkunäytteitä, nenänielun imulimanäytteitä, ysköksiä, koepaloja ja nestemäisiä näytteitä, kuten BAL-neste, nivelneste ja selkäydinneste. Näytetikku katkaistaan klamydiaviljelyn kuljetusputkeen joka on sama kuin viruskuljetusputki (Copan UTM-RT®), koepalat ja nestemäiset näytteet lähetetään sellaisenaan tehdaspuhtaassa, kierrekorkillisessa muoviputkessa. Näytteet säilytetään ja kuljetetaan laboratorioon jääkaappilämpötilassa. Yli 3 vrk säilytys pakastettuna, minkä jälkeen näyte tulee myös lähettää pakastettuna.

Muutoshistoria (jos tarvitaan)	
6.5.2022	Ohje siirretty uudelle pohjalle, Näytteotto-putki päivitetty nielu-rektum- ja vaginanäytteille. Nielenäytteenotto-ohjeistus lisätty. Nivelneste poistettu mahdollisista näytelaaduista. Vanhentunut putkikuva poistettu.